

Aan de griffier van de Vaste Kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit t.a.v. mw. C. Mulder

Onderwerp: Brief over de procedure aangaande de Nota 'Bos voor de toekomst'.

Datum: 8 december 2020

Geachte mw. Mulder,

Ik verzoek u deze brief met de bijlagen door te geleiden aan alle leden van bovengenoemde Kamercommissie.

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie LNV,

Binnenkort moet de Tweede Kamer een besluit nemen over de nota 'Bos voor de toekomst', zoals de minister die recent aan u heeft voorgelegd. Er is in de vergadering van 9 juni j.l. van uw commissie enige twijfel ontstaan over sommige aspecten van de voorloper van deze nota, de Bossenstrategie, zoals de wenselijkheid van vlaktekop voor de biodiversiteit. Dit leidde onder meer tot de motie Beckerman – Smeulders, waarin de minister wordt gevraagd onderzoek te laten doen naar de ecologische effecten van vlaktekop op de kwaliteit van bosccosystemen. Via deze vraag ben ik als boscoloog bij de discussie over genoemde nota betrokken geraakt.

Als onafhankelijk onderzoeker ben ik geschokt en verontrust over wat ik in deze nota en de onderliggende rapporten aantref. Ingaan op al mijn inhoudelijke bezwaren voert hier te ver. In drie toegevoegde bijlagen is een deel van deze bezwaren nader uitgewerkt. In deze brief wil ik vooral ingaan op de wijze waarop genoemde visie tot stand is gekomen. Daarbij zijn procedures gevolgd die mijns inziens in een democratisch bestel ontoelaatbaar zijn.

De opdracht voor de voorbereiding van deze nota is door de minister gegund aan de Bosgroepen, een organisatie die veel beheerwerkzaamheden uitvoert voor boscogenaren en veel opdrachten van het Ministerie ontvangt. Zij heeft er belang bij dat deze werkzaamheden voortgang vinden en, zo mogelijk, in omvang toenemen. Meer werk betekent voor hen immers meer geld, meer mensen en meer invloed. De Bosgroepen hebben geen enkel belang bij voorstellen om de relatief jonge Nederlandse bossen zoveel mogelijk met rust te laten, zoals sommige andere groeperingen en bosdeskundigen bepleiten, waaronder ondergetekende. Deze deskundigen staan dezelfde hoofddoelen voor als genoemde nota, namelijk tegengaan van klimaatverandering en vergroting van de biodiversiteit.

Ik herinner u er voorts aan dat de behoefte aan een beleidsvisie op Nederlandse bossen mede is ontstaan uit maatschappelijke onvrede over de vele brute, technische ingrepen in bossen in de laatste jaren en over de voortschrijdende ontbossing. De personen en groeperingen die aan hun zorgen uiting gaven, zijn op geen enkele wijze betrokken bij het tot stand komen van deze nota of naderhand gehoord. Aan hun bezwaren wordt in de nota niet tegemoet gekomen. Er wordt in de nota weliswaar uitbreiding van het bosareaal in het vooruitzicht gesteld, maar het duurt vele decennia voordat nieuw aangeplante bossen de beleving van de gekapte oude bossen kunnen vervangen. Bovendien zullen nieuwe bossen weinig bijdragen aan de biodiversiteit omdat ze zijn gepland op stikstof- en fosfaatrijke landbouwgronden en vooral brandnetels zullen voortbrengen. Ondertussen gaat de kap van bestaande waardevolle bossen de komende jaren nog steeds door. Hoe is dit mogelijk?

De nota schiet dus volledig haar doel voorbij en als deze ongewijzigd door de Kamer aanvaard wordt, zal de implementatie ervan de komende jaren ongetwijfeld tot steeds heviger maatschappelijk verzet leiden. Oude, ongerepte bossen hebben een grote belevingswaarde en zijn voor recreanten en natuurliefhebbers zeer waardevol, een uiterst belangrijke zaak voor het fysieke en psychische welbevinden van de bevolking in verstedelijkt Nederland en economisch vele malen belangrijker dan de nationale houtoogst. Hieraan wordt in 'Bos voor de toekomst' nauwelijks aandacht besteed.

Onderwerp: Arnolds. Brief over de procedure aangaande de Nota 'Bos voor de toekomst'.

Datum: 5 december 2020, pagina 2

Zoals aangegeven, is er in ons land een groep bosdeskundigen met een andere visie op bosbeleid, waarbij het zelfregulerende vermogen van bossen centraal staat en bosbeheer natuurvolgend is in plaats van sturend. Deze visie levert mooier bos op met een grotere biodiversiteit, een betere klimaatbuffering en een hogere belevingswaarde tegen een fractie van de kosten van het nu voorgestelde programma. Tot deze groep horen o.a. dr. C. F. van Beusekom, voormalig directeur van Staatsbosbeheer, dr. ir. J. H. Kuper, voormalig houtvester van Kroondomein Het Loo, en ondergetekende. Zij zijn niet bij de gedachtevorming over het nieuwe bosbeleid betrokken. Genoemde vakmensen proberen alsnog het beleid op enkele punten bij te sturen, o.a. wat betreft de omstreden toepassing van vlaktekop. Het ongenoegen beperkt zich echter niet tot bepaalde onderdelen. U moet zich realiseren dat het gaat om diametraal tegengestelde visies op het Nederlandse bos.

De nota 'Bos voor de toekomst' is een schoolvoorbeeld van een kokervisie, waarin de mening van grote delen van de bevolking en van een aantal deskundigen wordt genegeerd. De gevolgde procedure is onzorgvuldig en de inhoud van de nota 'Bos voor de toekomst' is bij gevolg eenzijdig en van inferieure kwaliteit, zoals onder meer zal blijken uit het rapport dat de Stichting NatuurAlert u zal aanbieden over de gevolgen van vlaktekop.

Als deze procedure in andere landen zou plaats vinden, zouden we al spoedig spreken van corruptie. Stelt u zich eens voor dat de Braziliaanse regering opdracht zou geven aan houtkapmaatschappijen om een pre-advies te schrijven over de duurzame toekomst van het Amazonewoud. U zou daar vermoedelijk tenminste een gevoel van onbehagen bij krijgen. Een vergelijkbare situatie doet zich nu voor in Nederland.

Ik verzoek u, leden van de Vaste Kamercommissie LNV, dan ook dringend om:

- (1) de minister te vragen om een complete herziening van de nota Bos voor de toekomst, waarbij ook andere partijen dan particuliere boseigenaren en Staatsbosbeheer een gelijkwaardige inbreng kunnen hebben, zoals kritische groepen uit de samenleving en deskundigen met een andere, meer onafhankelijke, visie op bossen,
- (2) de Kamerbehandeling van de Nota uit te stellen totdat deze revisie is voltooid.

Zo voorkomt u dat wellicht over een paar jaar een parlementaire onderzoekcommissie belast gaat worden met de vraag wat er in 2021 is mis gegaan is bij het formuleren en implementeren van het Nederlandse bosbeleid.

Tot nadere toelichting ben ik desgewenst gaarne bereid.

Met vriendelijke groeten,

Eef Arnolds

Dr. E.J.M. Arnolds, voormalig hoofddocent boscologie aan de Universiteit van Wageningen en voormalig directeur van het Biologisch Station te Wijster.

eefarnolds@hetnet.nl website: <https://schepping.org/>

Bijlagen:

E. Arnolds. 2020. Zien wij door het bomen het bos nog wel? De Levende Natuur 121: 224-227.

E. Arnolds. 2020. Kanttekeningen bij het concept-rapport Revitalisering van Nederlandse bossen. Notitie voor de stuurgroep Bossenstrategie. 11 pp.

E. Arnolds. 2020. Natuurbos in staat van verwarring. Blog notitie. 2 pp.